

POSTANOWIENIE

Dnia 7 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski

w sprawie z wniosku J. G.

o wyłączenie sędziego Sądu Okręgowego w Poznaniu X.Y. od orzekania w sprawie
o sygn. akt VII Pa 69/21,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej
i Spraw Publicznych w dniu 7 grudnia 2023 r.,

**stwierdza swoją niewłaściwość i wniosek zgodnie z
właściwością przekazuje do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w
Poznaniu.**

UZASADNIENIE

Pismem z 15 września 2023 r. J. G. (dalej: „wnioskodawca”) złożył wniosek o wyłączenie od orzekania SSO X.Y. w sprawie toczącej się przed Sądem Okręgowym w Poznaniu pod sygn. akt VII Pa 69/21. Jako podstawę wyłączenia sędziego wnioskodawca wskazał na podane w uzasadnieniu wątpliwości co do jej niezawisłości, niezależności i bezstronności w rozpoznaniu jego sprawy.

Postanowieniem z 20 września 2023 r. (VII Po 49/23) Sąd Okręgowy w Poznaniu przekazał pismo wnioskodawcy, zawierające wniosek o wyłączenie SSO X.Y. od rozpoznania sprawy toczącej się pod sygn. akt VII Pa 69/21, do Sądu Najwyższego, zgodnie z właściwością wynikającą z art. 26 § 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1093, dalej: „u.SN”).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Okręgowy w Poznaniu przekazał wniosek o wyłączenie SSO X.Y. do Sądu Najwyższego na podstawie art. 26 § 2 u.SN. Zgodnie z tym przepisem, do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych należy rozpoznawanie wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma się toczyć postępowanie, obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Sąd rozpoznający sprawę przekazuje niezwłocznie wniosek Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych celem nadania mu dalszego biegu na zasadach określonych w odrębnych przepisach. Przekazanie wniosku Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych nie wstrzymuje biegu toczącego się postępowania.

Jako podstawę wniosku o wyłączenie wnioskodawca wskazał okoliczność rekomendowania SSO X.Y. przez Krajową Radę Sądownictwa, ukształtowaną zgodnie z przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Wnioskodawca nie wskazał poza tym żadnych innych okoliczności, które jego zdaniem miałyby się świadczyć o braku bezstronności i niezależności sądu.

Przy rozpoznaniu niniejszego wniosku Sąd Najwyższy zobowiązany był uwzględnić treść wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej także: TSUE) z 5 czerwca 2023 r. (C-204/21), w którym uznano, że przekazanie – na podstawie art. 26 § 2 u.SN – do wyłącznej właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego rozpoznawania zarzutów i zagadnień prawnych dotyczących braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego stanowi uchybienie zobowiązaniom, które wynikają z mocy art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej (Dz.U. 2004, nr 90, poz. 864/30 ze zm., dalej: „TUE”) w związku z art. 47 Karty praw podstawowych, jak również na mocy art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (tekst skonsolidowany Dz.Urz.UE 2016 C 202, s. 1), i zasady pierwszeństwa prawa Unii. Trybunał zaznaczył, że kwestie dotyczące badania niezależności sądu i niezawisłości sędziego nie stanowią specyficznych kwestii prawnych w konkretnej dziedzinie prawa, które z tego względu mogłyby należeć do wyłącznej właściwości

wyspecjalizowanego potencjalnie sądu. Co więcej, prawo do niezawisłego i bezstronnego sądu ustanowionego uprzednio na mocy ustawy oznacza, że każdy sąd krajowy powołany do stosowania prawa Unii jest zobowiązany zbadać, czy ze względu na swój skład stanowi on taki sąd, jeżeli pojawia się w tym względzie poważna wątpliwość. Oznacza to, że badanie wniosków obejmujących zarzut braku niezawisłości i bezstronności sędziów nie może być skoncentrowane w jednym sądzie.

Wobec zakwestionowania wyłącznej właściwości Sądu Najwyższego – Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w sprawach wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma się toczyć postępowanie, obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego, nie ulega wątpliwości, iż każdy sąd krajowy, działający w ramach swojej właściwości, ma jako organ państwa członkowskiego obowiązek, zgodnie z zasadą współpracy wyrażoną w art. 4 ust. 3 TUE, stosować w całości podlegające bezpośredniemu stosowaniu prawo Unii i zapewnić ochronę uprawnień wynikających z tego prawa dla jednostek. Wobec powyższego, rozpoznawanie wniosków i oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma się toczyć postępowanie, w tym również obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego, ma się odbywać na zasadach ogólnych według właściwości wynikającej z właściwych przepisów proceduralnych.

Uwzględniając argumentację zawartą w powyższym wyroku TSUE, należało przyjąć, że w niniejszej sprawie wniosek o wyłączenie SSO X.Y. powinien być rozpoznawany zgodnie z regulacjami zawartymi w art. 49 i nast. k.p.c. Zgodnie z art. 52 § 1 k.p.c., o wyłączeniu sędziego rozstrzyga sąd, w którym sprawa się toczy, a gdyby sąd ten nie mógł wydać postanowienia z powodu braku dostatecznej liczby sędziów – sąd nad nim przełożony. Prowadzi to do wniosku, że w niniejszej sprawie właściwy pozostaje Sąd Okręgowy w Poznaniu.

Z tych wszystkich względów, na podstawie powołanych przepisów Sąd Najwyższy – Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych orzekł jak w sentencji.

s.h.

[a]